

Ontwerpbegroting 2021

RUD Drenthe

INHOUDSOPGAVE

1	VOORWOORD / SAMENVATTING	3
2	BEGROTING 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG.....	5
3	DE BESTUURLIJKE BEHANDELING.....	6
4	ACTUELE ONTWIKKELINGEN	7
4.1	HERIJING VAN ONZE MISSIE EN DOELSTELLINGEN	7
4.2	(BELEIDSMATIGE) ONTWIKKELINGEN	7
4.3	ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN	10
4.4	EFFECT VAN BEPERKING VAN HET FINANCIËEL KADER.....	14
5	PROGRAMMAPLAN.....	15
5.1	DE PROGRAMMA'S.....	15
5.2	PROGRAMMA MILIEU – REGULIER.....	16
5.3	PROGRAMMA MILIEU – PROJECTEN & LEGES.....	19
5.4	ALG. DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VENNOOTSCHAPSBELASTING, ONVOORZIEN	20
6	PARAGRAFEN.....	22
6.1	PARAGRAAF LEGES / LOKALE HEFFINGEN.....	22
6.2	PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEHEERSING	22
6.3	PARAGRAAF FINANCIËLE KENGETALLEN	25
6.4	PARAGRAAF FINANCIERING	26
6.5	PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	27
6.6	PERSONELE ONTWIKKELINGEN	28
7	FINANCIËLE BEGROTING.....	29
7.1	NIEUWE OPZET BEGROTING.....	29
7.2	MEERJARENRAMING OVERZICHT BATEN EN LASTEN	29
7.3	ONZE EXPLOITATIEBEGROTING	31
7.4	UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENRAMING.....	33
	BIJLAGE A – INDEXERING	36
	BIJLAGE B - DEELNEMERSBIJDRAGEN	37

1 VOORWOORD / SAMENVATTING

Voor u ligt onze begroting 2021. De begroting is gebaseerd op onze Kaderbrief 2021. Dat betekent dat de daarin benoemde financiële en beleidsmatige uitgangspunten in hoofdlijn zijn toegepast. De belangrijkste uitgangspunten voor deze begroting zijn daarbij:

- De uitgangspunten van de begroting 2020;
- De in 2018, 2019 en 2020 toegekende 5% incidentele extra deelnemersbijdrage is komen te vervallen;
- Er wordt een gewogen indexcijfer toegepast;
- De productiviteitsnorm gaat van 1.360 naar 1.330 uur per FTE vanwege een verhoging van het ziekteverzuimpercentage van 4% naar 6%;
- De meerjarig indicatief vastgestelde deelnemersbijdrage op basis van de Drentse Maat 2016.

In 2021 zal de Omgevingswet van kracht worden, welke van invloed zal zijn op onze gehele organisatie, inclusief de samenwerking met onze deelnemers en andere ketenpartners. De effecten zullen merkbaar zijn binnen de Drentse Maat en de Niet-Drentse taakuitvoering en naar verwachting zal de wetwijziging nog de nodige extra tijd binnen het primaire proces verlangen.

Het is ook het jaar waarin de 5% incidentele bijdrage (die in 2020 gekoppeld was aan de uitvoering van het Ontwikkelprogramma) is weggefallen en we binnen het bestaande financiële kader de noodzakelijke ruimte moeten creëren om de in gang gezette doorontwikkeling vanuit het Ontwikkelprogramma 2019-2020 te borgen.

Bij de behandeling van de begroting 2020 is gebleken dat de overgrote meerderheid van de deelnemers geen extra middelen beschikbaar kan stellen voor de uitvoering van onze totale opgave. Binnen deze begroting is hiermee rekening gehouden. De begroting is alleen aangepast met de indexering

Om in de toekomst zo goed mogelijk onze taken te kunnen uitvoeren en tevens zorg te dragen voor de vereiste doorontwikkeling is vanuit het Ontwikkelprogramma een begin gemaakt met het ontwikkelen van een nieuw afwegingskader: het RisicoGerichte Werken. Dit nieuwe inhoudelijke afwegingskader voor het herijken en herprioriteren van taken is gebaseerd op risico-inschatting en milieurendement. Daarmee wordt De Drentse Maat als uitvoeringsniveau verder losgelaten / meer genuanceerd. In 2020 is hier de eerste stap in gezet door te starten met het risicogerichte toezicht. In 2021 verdiepen we de methodiek van RisicoGericht Toezicht en verbreden we de methodiek naar andere onderdelen van ons takenpakket. Dit proces vraagt ook nadrukkelijk om een beleidskader vanuit onze deelnemers. Het zal de komende jaren steeds verder ontwikkelen tot een gemeenschappelijk, milieubewust afwegingskader op basis van risico-inschatting.

De vertaalslag vanuit het nader te verdiepen risicogerichte uitvoeringskader naar een realistisch jaarprogramma vindt jaarlijks plaats. Naarmate het inzicht in de risico's en milieu-effecten toeneemt neemt ook het realiteitsgehalte van het jaarprogramma toe. Hiermee beogen we met onze inzet zoveel mogelijk milieurendement te behalen. Tevens stelt het ons gaandeweg steeds beter in staat om tot een milieubewuste onderbouwing te komen voor de noodzakelijke prioritering van taken binnen het financiële kader om binnen de bestaande begroting te blijven.

Jisse Otter

Voorzitter Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp

Secretaris Dagelijks Bestuur
Regionale Uitvoeringsdienst Drenthe

2 BEGROTING 2021 IN ÉÉN OOGOPSLAG

Figuur 1: Onze begroting in een oogopslag

X € 1.000		Realisatie 2019	Begroting 2020	Begrotings- wijziging 2020	Begroting 2021
	Deelnemersbijdrage	13.807	14.596	14.263	13.958
	Onttrekking reserves Ontwikkelprogramma	598	0	158	0
	Projecten	807	250	500	500
	Leges	174	223	223	223
	TOTAAL BATEN	15.387	15.069	15.144	14.681
	Personeel primair proces	7.821	8.385	8.258	8.631
	Personeel overhead	2.127	1.863	2.017	2.075
	Frictiekosten	279	0	0	0
	Reis-, opleidings- en algemene personeelskosten	701	729	721	742
	Bedrijfsvoeringskosten	2.295	2.698	2.345	2.276
	Projectkosten Zaaksysteem/Ontwikkeling I&A	250	150	150	150
	Projectkosten Ontwikkelprogramma	1.005	685	843	0
	Projecten	807	250	500	500
	Leges	128	173	173	173
	Incidentele lasten	0	0	0	0
	Onvoorzien	0	125	125	125
	TOTAAL LASTEN	15.413	15.058	15.132	14.672
	RESULTAAT VOOR RESERVES	-26	10	12	8
	Mutatie reserves	26	-10	-12	-8
	RESULTAAT NA MUTATIE RESERVES	0	0	0	0

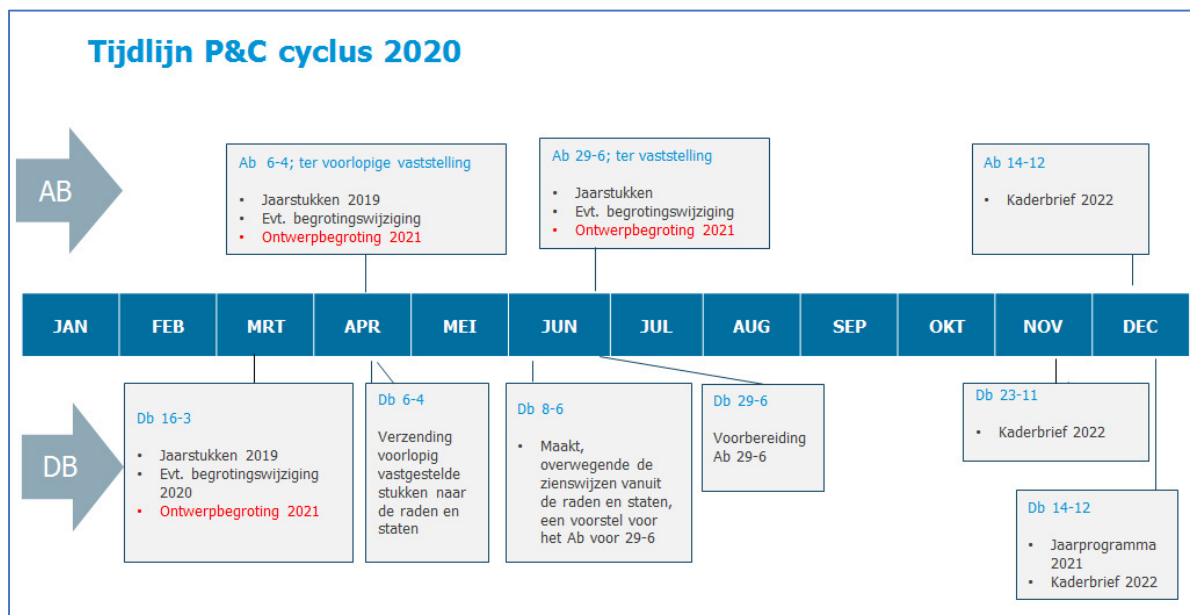
In paragraaf 7.3 is de exploitatiebegroting over meerdere jaren weergegeven.

3 DE BESTUURLIJKE BEHANDELING

In de begroting staan de financiële kaders en het budget voor het begrotingsjaar. Er wordt genoemd wat wij daar op hoofdlijnen voor gaan doen. De begroting 2021 is in februari/maart 2020 opgesteld en in procedure gebracht. Deze begroting 2021 is gebaseerd op de financiële en beleidsmatige uitgangspunten en ontwikkelingen zoals uiteengezet in de kaderbrief 2021.

In het onderstaande overzicht staat de planning van de verdere behandeling van de ontwerpbegroting 2021 binnen de context van de P&C cyclus inclusief de vergaderdata van het algemeen en dagelijks bestuur. De behandeling van de ontwerpbegroting 2021 is in het rood weergegeven.

Figuur 2: De bestuurlijke behandeling van de begroting binnen onze P&C cyclus

4 ACTUELE ONTWIKKELINGEN

4.1 HERIJKING VAN ONZE MISSIE EN DOELSTELLINGEN

Onze organisatie is een samenwerkingsverband tussen alle Drentse gemeenten en de provincie Drenthe op het gebied van milieu. De 12 Drentse gemeenten en de provincie Drenthe zijn samen eigenaar van de RUD Drenthe. Voor alle 13 deelnemende partijen voeren wij het milieu - brede takenpakket en bodemtaken uit. Wij voeren als backoffice opdrachten uit voor de deelnemende partijen. De gemeenten en de provincie blijven bevoegd gezag en eerste aanspreekpunt voor de samenleving. De gemeenten en de provincie blijven daarbij verantwoordelijk voor het milieubeleid en prioriteitstelling op lokaal niveau.

Bij de oprichting van de RUD Drenthe is de visie, missie en doelstelling van de dienst bepaald en is verwoord in ons bedrijfsplan van 2013. Het vormt een belangrijk kader voor de financiën en organisatie van de dienst. Op basis van de in 2017 uitgevoerde doorlichting van de organisatie en financiën van de RUD Drenthe is onder meer de aanbeveling aan het bestuur gedaan om te komen tot een herijking van de visie en missie. Die noodzaak is opnieuw duidelijk gebleken uit het Collectief Drijfveren DNA-onderzoek van bureau Zuiderlicht in 2018.

Naar aanleiding daarvan is in het kader van het Ontwikkelprogramma gewerkt aan een herijking van de missie en visie. Daarmee is de basis gelegd voor een gedeeld perspectief voor onze organisatie, welke als rode draad zal gaan doorklinken in al onze werkzaamheden, beleidsdocumenten en te maken keuzes.

Deze herijkte missie en visie zal in een apart voorstel voorgelegd worden aan het bestuur.

4.2 (BELEIDSMATIGE) ONTWIKKELINGEN

Er is een aantal (beleidsmatige) ontwikkelingen die van invloed zijn op onze taakuitvoering. Dat zijn:

- Het wegvallen van de Rijksfinanciering advisering externe veiligheid (Impulse-gelden);
- De komst van de Omgevingswet;
- De overdracht in bevoegd gezag bij de uitvoering in bodemtaken van provincie naar gemeenten;
- Overige wetswijzigingen;
- Het vervolgbeleid op asbestdaken;
- Uitvoering aan het beleid m.b.t. de zeer zorgwekkende stoffen (ZZS);
- De landelijke klimaatdoelen en klimaatdoelen van onze opdrachtgevers in relatie tot onze taak met betrekking tot energiebesparing bij bedrijven;
- De uitkomsten van het project Locatiebestand op orde en het project Risicogericht werken.

Het wegvallen van de Rijksfinanciering voor advisering externe veiligheid

Wij voeren diverse werkzaamheden uit voor onze deelnemers op het gebied van externe veiligheid. Te denken valt aan de advisering bij ruimtelijke plannen en milieuzoneringsvraagstukken, maar ook bij het beoordelen van een aanvraag voor een vergunning of bij ondersteuning van het toezicht. De uren voor externe veiligheid worden sinds onze oprichting grotendeels in rekening gebracht bij de

provincie Drenthe omdat zij in het kader van programma Impuls externe veiligheid 2015-2018 budget ontvingen van het rijk. De omvang van de rijkbijdrage bedraagt circa 140.000 euro. De verwachting is dat 2020 het laatste jaar is dat er via dit programma nog budget door het rijk beschikbaar wordt gesteld. Wel zijn VNG, IPO en IenW via het Bestuurlijk Omgevingsberaad in gesprek met elkaar over nieuwe financiering voor de periode 2021-2024. De omvang van de budgetten en de condities waaronder deze kunnen worden verkregen zijn nog niet uitgewerkt. Het is mogelijk dat niet alle door ons uitgevoerde werkzaamheden hiervoor in aanmerking komen. Aangezien de werkzaamheden veelal betrekking hebben op het toepassen van wet- en regelgeving lijken de mogelijkheden tot afschalen begrenst. Een verhoging van de deelnemersbijdrage ligt in dat geval in de lijn der verwachting.

De komst van de Omgevingswet

De Omgevingswet betekent een algehele stelselherziening voor de wet- en regelgeving die gaat over de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. De herziening heeft grote impact voor de bevoegde gezagen en organisaties die bij de wet betrokken zijn. Zo moeten bijvoorbeeld de samenwerking en de processen met onze opdrachtgevers opnieuw worden ontworpen.

Binnen het OmgevingsPlatform Drenthe (OPD) werken we samen met de ketenpartners (12 gemeenten, provincie, 4 waterschappen, RWS en de 3 GR-en, de GGD, en de VRD) aan de voorbereidingen op de Omgevingswet. Wetgeving, digitale omgeving, samenwerking van ketenpartners, bevoegdheden en processen veranderen sterk. Alle partijen streven er naar op 1-1-2021 (technisch) gereed te zijn, maar de kans is reëel dat een of meerdere partijen om diverse redenen niet zover zullen zijn. Daarnaast zal iedereen moeten wennen aan de nieuwe kaders (zoals volksgezondheid) en werkwijzen. Training en opleiding zullen nodig zijn en praktische werkafspraken moeten worden gemaakt. Dat gaat ten koste van de productiviteit. Omdat 2021 een jaar van inregelen wordt en veel aspecten nog onduidelijk zijn – het staat zelfs nog niet 100% vast dat de Omgevingswet daadwerkelijk per 1-1-2021 of per 1-7-2021 ingaat - is het op dit moment onmogelijk een betrouwbare inschatting te geven voor 2021. In de loop van 2020 wordt het beeld naar verwachting helderder.

Rond de zomer wordt samen met de VNG, UvW, het IPO, het Rijk en de Tweede en Eerste Kamer besloten of de Omgevingswet per 1 januari 2021 ingaat. Eén van de voorwaarden is dat de wetgeving en het Digitale Stelsel Omgevingswet (DSO) voldoende is geïmplementeerd bij alle overheden. De komende periode informeert de minister de betrokken partijen maandelijks over de voortgang van deze implementatie.

Het in 2021 klaar zijn voor het werken binnen dit nieuwe kader van de Omgevingswet vergt nog een enorme inspanning en sluit aan bij de doelstelling behorend bij het ontwikkelprogramma om te komen tot een toekomstbestendige organisatie.

De overdracht bevoegd gezag bodemtaken van provincie naar gemeenten

Met de komst van de Omgevingswet worden de gemeenten verantwoordelijk voor het beleid en activiteiten in de vaste bodem. Dit betekent dat er verschuiving van bevoegd gezag bodemtaken van de Provincie en gemeente Emmen naar de Drentse gemeenten plaats gaat vinden. Waarschijnlijk worden deze, net als toezicht- en handhaving bodemsanering, onderdeel van het basistakenpakket voor de Omgevingsdiensten. Wij voeren deze taken nu al voor de provincie Drenthe uit en kunnen deze ook voor de Drentse gemeenten blijven uitvoeren. De verwachting is dat met de huidige

formatie de bodem-gerelateerde werkzaamheden voor de provincie en de gemeenten uitgevoerd kunnen blijven worden. Het is nog niet duidelijk in hoeverre de gemeenten het gemeentelijk bodembeleid conform het huidige uitvoeringsniveau zullen blijven voeren. Tevens is nog niet duidelijk wat de verschuiving van taken financieel gaat betekenen voor provincie en gemeenten. De uitkomsten van besprekingen hierover tussen het Rijk, de VNG en het IPO worden niet eerder dan in 2020 verwacht.

Indien de Omgevingswet per 1 januari 2021 in werking treedt willen we op basis van de bodemwerkzaamheden in 2021 en 2022 een specifiekere inschatting maken van werkzaamheden en uren.

Overige wetswijzigingen

Naast de Omgevingswet zal Actualisatieplicht vergunningen van IPPC-bedrijven aandacht van ons vragen. Bij publicatie van nieuwe (geactualiseerde) BBT-conclusies van een bepaalde branche dienen de vergunningen van de betrokken bedrijven binnen 4 jaar na publicatie te zijn aangepast. Een BBT-referentiedocument (BREF) is een document die de beste beschikbare technieken beschrijft. BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorwaarden en actualisatie van deze voorschriften.

Het vervolgbeleid op asbestdaken

Het verbod op asbestdaken, dat in 2024 in zou gaan, is ingetrokken. Echter, asbest blijft gevaarlijk en burgers en bedrijven kunnen er last van hebben bij verkoop en verzekering. Daarom is er een landelijk initiatief van onder meer het Rijk, provincies en gemeenten om te komen tot een versnellingsaanpak. Vanuit de projectgroep asbestdaken Drenthe ondersteunen we dit initiatief. Wij faciliteren hierbij de provincie Drenthe en de gemeenten onder meer door voorlichting, het actueel houden van de asbestkaart en het ondersteunen van lokale initiatieven om asbestdaken te vervangen. Daarnaast blijven wij betrokken bij het toezicht op de verwijdering van asbest.

Uitvoering aan het beleid m.b.t. de zeer zorgwekkende stoffen (ZZS)

Ten behoeve van de inventarisatie van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) bij de provinciale inrichtingen is in 2019 door de FUMO, ODG en de RUD in gezamenlijkheid een projectplan opgesteld. Specifiek willen de provincies voor 1 januari 2021 per inrichting inzage hebben in de aanwezige, gebruikte en naar de lucht geëmitteerde ZZS. Daarnaast willen de provincies ook inzage in de (in)directe ZZS-lozingen naar water. De provincies hebben met het rijk afspraken gemaakt over de uitvoering van deze werkzaamheden. De provincie Drenthe heeft extra budget beschikbaar gesteld aan ons om deze extra werkzaamheden uit te voeren.

ZZS doen zich naar verwachting niet alleen voor bij de provinciale inrichtingen. Gemeenten hebben echter geen speciale afspraken met het rijk gemaakt over de aanpak hiervan. Met de ervaringen die worden opgedaan bij de provinciale inrichtingen zal door ons in 2020 ook het gesprek op gang worden gebracht om te bepalen op welke wijze met ZZS moet worden omgegaan met de gemeentelijke inrichtingen.

De klimaatdoelen in relatie tot energiebesparing bij bedrijven

In het klimaatakkoord van Parijs is vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. Er wordt gestreefd om die stijging met 2°C te verlagen tot 1,5 graden energieneutraal wil zijn. Het is een grote maatschappelijke opgave waarin iedere bestuurslaag een eigen rol heeft te vervullen.

Bovenstaande doelstelling die de burger en het bedrijfsleven al sterker zullen gaan raken, vragen om concrete maatregelen in het heden. Voor de bedrijven geldt daarvoor de wet- en regelgeving, zoals het Activiteitenbesluit. De ontwikkeling van dit onderwerp binnen bijvoorbeeld het Activiteitenbesluit zorgt voor een steeds sterkere concretisering van vereiste maatregelen die bedrijven bij bepaalde drempelgebruikswaarden moeten treffen.

De urgentie achter genoemde doelstellingen is groot, waardoor het onderwerp en de taak die wij als dienst in hebben prioritair is geworden. Onze verwachting is dat de urgentie tot het treffen van energiebesparende maatregelen in de toekomst nog verder zal toenemen. Dit vraagt om het vergaren en bijhouden van de specifieke vakkennis binnen onze organisatie en het prioritair uitvoeren van energietoezicht op de naleving van de verplichting tot het treffen van de vereiste energiebesparingsmaatregelen bij de bedrijven. Het toezien op deze wet- en regelgeving wordt meegenomen in het in 2020 opgestarte risicogerichte toezicht, waarbij de uiteindelijke urgentiebepaling van dit thema door onze deelnemers plaatsvindt bij het opstellen van het jaarprogramma.

De uitkomsten van het project Locatiebestand op orde en het project Risicogericht werken

Sinds 2016 wordt voor een groot aantal taken conform de Drentse maat gewerkt. Hierdoor bestaat er voor ons hele werkgebied een uniform uitvoeringsniveau. Bij het bepalen van de Drentse maat is gewerkt met de informatie die destijds beschikbaar was. De afgelopen jaren is gebleken dat de Drentse maat op een aantal onderdelen niet het juiste aantal producten per deelnemer voorspelt. In het jaarprogramma 2020 zijn de aantallen meer in overeenstemming met de uitvoeringspraktijk gebracht.

Het actualiseren van het locatiebestand loopt het gehele jaar 2020 door. Voor de eerste helft van het jaar is de prioriteit gericht op het opschonen van het bestand en het verrijken met branche-informatie (SBI-omschrijving). De resultaten hiervan zullen worden betrokken bij het opstellen van het jaarprogramma. De verrijking met branche-informatie is bedoeld om de aansluiting van de locaties met de risicomatrix binnen het risicogerichte toezicht te optimaliseren.

Het project Risicogericht werken is een voor het programmajaar 2021 belangrijk middel om steeds beter de juiste keuzes te kunnen maken bij onze taakuitvoering binnen het bestaande financiële kader. In Hoofdstuk 4.4 wordt de achtergrond hiervan verder toegelicht. Het uitwerken van onze taken op basis van dit nieuwe inhoudelijke afwegingskader gebaseerd op risico-inschatting en milieurendement zal tevens kunnen leiden tot een afwijkende systematiek voor het bepalen van het bijbehorende financiële kader. De resultaten van het risicogericht werken zullen evenals de resultaten van het Locatiebestand op orde – en indien aan de orde in combinatie met elkaar - worden betrokken bij het opstellen van het jaarprogramma 2021.

4.3 ORGANISATORISCHE ONTWIKKELINGEN

De meest belangrijke organisatorische ontwikkelingen voor 2021 zijn:

- Feitelijke implementatie van de invoering van de Omgevingswet;

- Het realiseren en borgen van een effectieve en efficiënte digitale uitwisseling van informatie met onze opdrachtgevers en ketenpartners in relatie tot de invoering van de Omgevingswet (Digitaal Stelsel Omgevingswet);
- Er is een groeiende behoefte aan data-analyses;
- Het sluitend krijgen van de beleidscyclus met het invoeren van het Risicogericht werken, waarmee een inhoudelijk afwegingskader voor het uitvoeringsniveau op basis van risico-inschatting en milieurendement wordt ontwikkeld;
- Het door ontwikkelen en borgen van de met het ontwikkelprogramma 2019-2020 gerealiseerde verbeteringen;
- Het met twee jaar verlengen van de package deals met gemeente Emmen en de provincie voor wat betreft de huisvesting en ICT;
- Het opstarten van het aanbestedingstraject voor een nieuw zaakstelsel;
- Een nieuwe cao in 2021 : vitaliteitsbeleid;
- Een meer realistisch uitgangspunt voor het ziekteverzuim.

Feitelijke implementatie van de invoering van de Omgevingswet

De algehele stelselherziening verlangt een sterkere samenwerking met onze ketenpartners waarbij ingespeeld wordt op de veranderingen in bevoegdheden en processen. Voor het deel van de taakuitvoering waar wij verantwoordelijk voor zijn, zullen de processen en verantwoordelijkheden geïmplementeerd moeten worden. Bij deze implementatie gaat het om het aanpassen van processen in ons zaakstelsel, het trainen en opleiden van medewerkers en het maken van praktische afspraken. Het deelprogramma Implementatie Omgevingswet, onderdeel van ons Ontwikkelprogramma, heeft hiervoor in 2020 ontwerp-projectplannen opgeleverd voor de aansluiting van LOS op het landelijke Digitale Stelsel Omgevingswet, voor het ontwerp en implementatie van werkprocessen in het LOS en voor het op niveau brengen van kennis en competenties van onze medewerkers op het gebied van de Omgevingswet.

Het realiseren en borgen van een effectieve en efficiënte digitale uitwisseling van informatie met onze opdrachtgevers en ketenpartners in relatie tot de invoering van de Omgevingswet (Digitaal Stelsel Omgevingswet)

Een belangrijke pijler binnen de Omgevingswet betreft het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO). Het DSO is het stelsel van de landelijke voorziening samen met de lokale systemen van overheden. Centraal binnen de landelijke voorziening staat het Omgevingsloket, met een aantal ondersteunende voorzieningen. Het Omgevingsloket is de centrale plek waar alle digitale informatie over de fysieke leefomgeving samenkomt. De meeste informatie plaatsen overheden in het digitaal stelsel, zoals informatie afkomstig uit zaak- en vergunningsystemen, ruimtelijke plansystemen en regelbeheersystemen. Om het Omgevingsloket te kunnen gebruiken als bronstelsel voor informatie over de fysieke leefomgeving is aansluiten op het loket alsook het vullen en het actueel houden van de informatie door alle ketenpartners van groot belang.

De groeiende behoefte aan data-analyses

Er bestaat een groeiende behoefte aan data-analyses waarvoor in de formatie/bezetting ruimte moet worden gecreëerd voor de inzet van dataspecialisten. Voor de uitvoering van onze taken is het vanuit verschillende invalshoeken nodig om onze activiteiten en bijbehorende resultaten vast te

leggen. Daarnaast is bijvoorbeeld het actueel houden van ons locatiebestand en bodeminformatiesysteem van groot belang voor de uitvoering van onze taken. De kwaliteit van de data wordt steeds belangrijker omdat deze ook steeds meer voor onze ketenpartners beschikbaar moet worden gesteld (bijvoorbeeld het wettelijk verplichte Inspectieview Milieu) of binnen het Digitale Stelsel Omgevingswet raadpleegbaar dient te zijn. Tegelijkertijd groeit de behoefte en gelden wettelijke verplichtingen om op basis van kwalitatieve doelstellingen onze werkzaamheden inzichtelijk te maken. Deze ontwikkeling zal ook zichtbaar worden in onze rapportages aan de deelnemers. Op basis van data-analyses kan de kwaliteit van uitvoering inzichtelijk worden gemaakt, maar kan ook effectief gecontroleerd en verbeterd worden op de kwaliteit van de data. Daarmee wordt data-analyse een onlosmakelijk onderdeel van onze inhoudelijke primaire taak.

Het doorontwikkelen en borgen van de met het ontwikkelprogramma 2019-2020 gerealiseerde verbeteringen

Binnen het ontwikkelprogramma 2019-2020 zijn en worden sterke verbeterlagen doorgevoerd om te komen tot een wendbare, toekomstbestendige organisatie. De belangrijkste verbeterlagen zijn in dit hoofdstuk ook specifiek benoemd. Gedacht moet worden aan de voorbereiding op de Omgevingswet en de bijbehorende warme overdracht van de bodemtaken richting de gemeenten, het project locatiebestand op orde, het project Risicogericht Toezicht en de herijking van onze missie en visie. Maar ook de trajecten zoals de Strategische PersoneelsPlanning, de herijking van de verrekeningsystematiek en de AVG-implementatie behoren hiertoe. Voor veel van deze zaken zal de oplevering van het eindresultaat in 2020 gaan inhouden dat er in de jaren die volgen extra inzet nodig is om de verbeterlag goed in te bedden in de organisatie met een bijbehorend beheersniveau voor borging. Een voorbeeld hiervan is het project Risicogericht toezicht (RGT), waarbij in het concept-Opleverdocument RGT 1.0 de noodzakelijke doorontwikkeling van het RGT voor de komende 3 programmajaren is uitgewerkt om uit te komen tot een duurzaam en beproefde toezichtstrategie RGT 2.0.

Bij het opstellen van het jaarprogramma zal er reguliere ontwikkelruimte beschikbaar moeten worden gehouden binnen de productieve uren om uiteindelijk de vruchten te kunnen plukken van deze ingezette verbetertrajecten.

Het met twee jaar verlengen van de package deals met gemeente Emmen en de provincie voor wat betreft de huisvesting en ICT

Met deze al in het Ontwikkelprogramma genoemde wens tot verlenging zal de ICT-voorziening en de huisvesting van onze organisatie voor de komende 2 jaar worden geborgd. Zeker gelet op de omvang van onze verbeter- en ontwikkelopgaves is het onverantwoord de komende 2 jaar ook nog te komen tot een verandering van huisvesting of ICT-voorziening.

Het sluitend krijgen van de beleidscyclus met het invoeren van het Risicogericht werken, waarmee een inhoudelijk afwegingskader voor het uitvoeringsniveau op basis van risico-inschatting en milieurendement wordt ontwikkeld

In het Ontwikkelprogramma is nadrukkelijk de prioriteit gelegd op het invoeren van het risicogericht werken, te beginnen met het reguliere toezicht. Begin 2020 is het concept-Opleverdocument RGT 1.0

opgeleverd. In dit document wordt inzichtelijk gemaakt welke stappen nog nodig zijn om te komen tot een sluitende beleidscyclus. Belangrijke onderdelen hierbij zijn het benoemen van doelstellingen. Op grond van de doelstellingen kunnen de indicatoren worden bepaald, zodat het behalen van de doelstellingen daadwerkelijk kan worden gemeten, gemonitord en geëvalueerd waardoor de beleidscyclus sluitend wordt gemaakt. Dit principe van monitoring van gezamenlijk af te spreken kwaliteitsdoelen zal binnen het project risicogericht werken ook als een van de uitgangspunten worden gehanteerd.

Het opstarten van het aanbestedingstraject voor een nieuw zaaksysteem

Samen met de ODG zijn wij in het jaar 2015 met Genetics een contract overeengekomen voor het gebruik van het zaaksysteem LOS. Deze overeenkomst eindigt van rechtswege per 3 september 2023. Om de continuïteit van onze taakuitvoering te borgen zal in 2021 het aanbestedingstraject voor een nieuw zaaksysteem moeten worden opgestart. Gelet op de nauwe samenwerking met onze Drentse ketenpartners in het Drents Platform Omgevingswet (DPO) is het denkbaar dat het aanbesteden van een nieuw zaaksysteem niet met de ODG maar met de Drentse ketenpartners wordt vorm gegeven. De werkgroep van het DPO dat daaraan werkt komt voor de zomer met een advies.

Meer realistisch uitgangspunt voor ziekteverzuim

De organisatie werkt verder aan het terugdringen van het hoge ziekteverzuim. De ambitie is om die in 2020 tot 8% terug te brengen en in 2021 tot 6%. Over 2019 was het ziekteverzuim uiteindelijk 8,5%, we blijven koersen op 6% voor 2021. In de oorspronkelijke meerjarencijfers is steeds gerekend met 4% ziekteverzuim. Om uit te gaan van realistische en haalbare cijfers is bestuurlijk gekozen voor het verwerken van de hogere percentages en deze ook te hanteren voor het opstellen van realistische en haalbare jaarprogramma's en daarmee dit uitgangspunt ook te betrekken in de begroting. Dit voorkomt tussentijdse bijstelling van het jaarprogramma met cijfers die al bij aanvang van het jaar te voorzien en geprognosticeerd zijn.

Een nieuwe cao in 2021: vitaliteitsbeleid

Er wordt in 2021 een nieuwe cao verwacht waarbij verlofharmonisatie en vitaliteitsbeleid belangrijke items zijn. In 2019 is binnen het project SPP onderzoek gedaan naar de gevolgen van de eventuele invoering van een generatiepact bij de RUD Drenthe. Daaruit kwam het advies om – vanwege te verwachten versnippering, krapte op de arbeidsmarkt en daarmee toename werkdruk – geen generatiepact in te voeren voor een beperkte groep, maar in te zetten op een vitaliteitsbeleid voor alle medewerkers. Dit is inmiddels ook onderdeel van de nieuwe cao. Voor een adequaat vitaliteitsbeleid zullen financiële middelen binnen de begroting beschikbaar te komen.

4.4 EFFECT VAN BEPERKING VAN HET FINANCIËEL KADER

De incidentele extra deelnemersbijdrage van 5% is met ingang van 2021 komen te vervallen. Bij het opstellen van onze jaarprogramma's 2018, 2019 en 2020 is gebleken dat de uitvoering van onze taken op het gebied van de oorspronkelijk vastgestelde Drentse Maat en niet-Drentse Maat niet onverkort past binnen de beschikbare middelen en dat er naast deze taken structureel te weinig ruimte beschikbaar is voor de noodzakelijke ontwikkeling, implementatie van nieuwe wet- en regelgeving of de door de deelnemers gewenste intensivering van de uitvoering (o.a. Drentse Prioriteiten).

Uit de vanuit de raden ingebracht zienswijzen op de begroting 2020 bleek dat de overgrote meerderheid van de deelnemers geen extra middelen beschikbaar kan stellen voor de door ons uit te voeren taken. Dit vraagt om herprioritering van taken en uitvoeringsniveaus. Om dit te faciliteren is in het Ontwikkelprogramma nadrukkelijk prioriteit gegeven aan het invoeren van risicogericht werken, te beginnen met risicogericht Toezicht omdat daarmee het inhoudelijke afwegingskader wordt gecreëerd voor het herprioriteren van de meest beïnvloedbare inzet. Met de verdere verdieping en verbreding van het risicogerichte werken wordt invulling gegeven aan het politiek-bestuurlijk afwegingskader op basis van risico-inschatting en milieurendement voor het gehele takenpakket.

Met het hiervoor genoemde politiek-bestuurlijke afwegingskader op basis van risico-inschatting en milieurendement zullen de consequenties van deze ontwikkeling worden vertaald naar een uitvoeringskader met bijbehorende financiële middelen.

In onze voorstellen zullen wij nadrukkelijk in kaart brengen welk deel van de totale opgave/wensen uitvoerbaar zijn binnen het huidige financiële kader van de (geïndexeerde) begroting. Door vooralsnog uit te gaan van de bestaande deelnemersbijdragen wordt daarvoor (tijdelijk) het uniforme uitvoeringsniveau losgelaten.

5 PROGRAMMAPLAN

5.1 DE PROGRAMMA'S

Het BBV vereist dat de begroting in verschillende programma's wordt weergegeven. Vanaf de begrotingswijziging 2018 is ervoor gekozen om een apart programma voor Milieu – projecten & leges op te nemen. Hierdoor bestaat het oorspronkelijke programma Milieu nu uit twee programma's: het programma Milieu – regulier en het hierboven genoemde programma Milieu – projecten & leges. Zo kan beter onderscheid gemaakt worden tussen de reguliere taken (Drentse Maat en Niet-Drentse Maat) die wij voor de deelnemers uitvoeren en de apart gefinancierde projecten. Deze opzet wordt in de begroting 2021 gecontinueerd.

Volgens het BBV dienen de algemene dekkingsmiddelen, de heffing VPB en het bedrag voor onvoorzien apart in het programmaplan uiteengezet te worden. Daarnaast worden de kosten van de overhead in een apart programma getoond en dienen de kosten van de andere programma's exclusief overheadkosten getoond te worden.

Tabel 1: Hoofdoverzicht baten en lasten 2021 overeenkomstig indeling BBV

Bedragen x € 1.000	Baten	Lasten	Saldo
Programma Milieu - regulier	13.958	9.810	4.148
Programma Milieu - projecten & Leges	723	673	50
Programma organisatieontwikkeling	-	-	-
Overhead	-	4.064	-4.064
Algemene dekkingsmiddelen	-	-	-
Heffing VPB	-	-	-
Bedrag onvoorzien	-	125	-125
Saldo van baten en lasten vóór mutaties reserves	14.681	14.671	8
<u>Toevoeging en onttrekking reserves</u>	-	-	-
Toevoeging aan reserves	-	-	8
Onttrekking aan reserves	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutaties reserves	-	-	-

Elk van de programma's in het bovenstaande overzicht wordt hieronder verder toegelicht.

5.2 PROGRAMMA MILIEU – REGULIER

Het programma Milieu - regulier bestaat uit twee onderdelen:

- Drentse Maat
- Niet-Drentse Maat

Wat willen we bereiken?

De RUD Drenthe draagt bij aan een schoon en veilig Drenthe. Dit doen we door milieutaken in de hele provincie Drenthe uit te voeren in opdracht van de aangesloten gemeenten en de provincie Drenthe.

Wat gaan we daarvoor doen?

Drentse Maat

De Drentse Maat taken omvatten circa 60% van onze werkzaamheden en worden voor alle deelnemers uitgevoerd volgens eenzelfde kwaliteitsniveau. De Drentse Maat taken bestaan op hoofdlijnen uit:

Meldingen en aanvragen voor een vergunning

Het werk begint vaak met een vooroverleg. We nemen aanvragen voor een milieuvergunning in behandeling. Tijdens zo'n procedure wordt beoordeeld of het verlenen van een vergunning mogelijk is. Hierbij wordt rekening gehouden met de invloed die de activiteiten hebben op de leefomgeving. De voorschriften staan altijd in verband met de activiteiten van een inrichting. Vaak is het nodig adviezen (geluid, bodem, milieu effecten rapportage) bij specialisten binnen onze dienst in te winnen. Er wordt een formele procedure gevolgd, die enige weken tot maanden in beslag neemt. Voor activiteiten die minder belastend zijn voor de omgeving kan worden volstaan met een milieumelding. In dat geval zijn algemene voorschriften voor de werkzaamheden van het bedrijf uit het Besluit algemene regels voor inrichtingen milieubeheer (Activiteitenbesluit) van toepassing. Voor delen van een vergunningplichtige situatie kan het Activiteitenbesluit ook van toepassing zijn. Soms is maatwerk nodig en worden er maatwerkvoorschriften gemaakt voor de melding. Die worden vastgelegd met een besluit. Dit kan zich voordoen bij bijvoorbeeld een horecabedrijf in een bepaalde omgeving. De geluidsvoorschriften zijn in dat geval van toepassing voor die specifieke situatie.

Ook het beoordelen van meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit valt onder de Drentse Maat, waarbij de bodemkwaliteit wordt beschermd bij de toepassing van grond of bouwstoffen.

Toezicht

Wij voeren toezicht uit op inrichtingen en activiteiten die vanuit de milieuaspecten (veiligheid, lucht, geluid, energie, afval, bodem e.d.) invloed kunnen hebben op de kwaliteit van de leefomgeving. Zo'n inrichting behoort te beschikken over een milieuvergunning of een melding te hebben gedaan op grond van de milieuregelgeving. De invloed die het bedrijf kan hebben op de omgeving bepaald of een vergunning nodig is of volstaan kan worden met een melding. Hieraan zijn voorschriften verbonden, waaraan de inrichting zich moet houden. De inrichtingen die chemische stoffen gebruiken krijgen meer voorschriften, dan de bakker in het winkelcentrum.

Deze inrichtingen/activiteiten worden regelmatig bezocht door onze toezichthouders ("milieu-inspecteurs"). Indien een inrichting niet voldoet aan de voorschriften wordt in overleg gekeken naar oplossingen van de geconstateerde problemen. Als een inrichting de problemen niet oplost, dan

wordt een procedure opgestart om de inrichting daartoe te dwingen. Als de inrichting niet wil meewerken kan in het uiterste geval een inrichting gesloten worden. Ook bestaat de mogelijkheid dat een proces-verbaal wordt opgemaakt.

Indien nodig wint een toezichthouder specialistisch advies in bij één van onze specialisten.

Naast het toezicht bij inrichtingen valt ook het volgende toezicht onder de Drentse Maat:

- Toezicht in het kader van het Besluit bodemkwaliteit, bij calamiteiten bodem en bij niet ernstige gevallen van bodemsanering
- Toezicht op asbestregelgeving
- Ketentoezicht. Deze vorm van toezicht richt zich op processen waar verschillende organisaties als schakels in een keten bij betrokken zijn (zoals bij afvalverwerking of asbestverwijdering). Dat gebeurt omdat het nalevingsgedrag van een bijzonder bedrijf sterk wordt bepaald door het gedrag van voorgaande of volgende schakels.

Niet-Drentse Maat

De Niet Drentse Maat taken worden per deelnemer verschillend ingevuld. De een maakt er meer gebruik van dan de ander. Per jaar worden in het jaarprogramma op detailniveau afspraken gemaakt over de uitvoering van de taken per deelnemer. De taken bestaan uit:

- Bodem (voor zover niet opgenomen in Drentse Maat)
- Geluid, lucht en externe veiligheid voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Juridische ondersteuning voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Milieu specialistische taken voor andere zaken dan vergunningverlening en toezicht
- Projecten (niet zijnde de projecten die separaat ingekocht worden)
- Vergunning ontbranden/melden vuurwerk en het toezicht hierop
- Ontheffing TUG en het toezicht hierop

Administratieve ondersteuning Drentse en niet-Drentse Maat

Bij de uitvoering van onze taken in het kader van de Drentse Maat en niet-Drentse Maat behoort ook de administratieve ondersteuning via de centraal georganiseerde Front-Office. Deze direct-productieve inzet wordt bijzonderlijk begroot en is naar rato toegerekend aan de begrote inzet voor de Drentse en de Niet-Drentse Maat taken.

Wat zijn de bijbehorende baten en lasten van programma Milieu-regulier?

Tabel 2: Baten en lasten uitvoering programma Milieu-regulier

Bedragen x € 1.000	
	2021 (Begroting)
Baten	
Drentse Maat (DM)	8.474
Niet Drentse Maat (NDM)	5.484
Totaal baten	13.958
Lasten	
Drentse Maat (DM)	5.956
Niet Drentse Maat (NDM)	3.854
Totaal lasten	9.810
Saldo baten en lasten	4.148

Tarief

Het uitgangspunt bij het uurtarief is dat deze volledig kostendekkend is en dat geen exploitatietekort of minimaal overschot wordt behaald in 2021. Uitgangspunt is tevens dat het uurtarief gelijk is voor alle deelnemers en alle producten. Het tarief wordt berekend op basis van de lasten per fte (inclusief de lasten voor overhead), gedeeld door het aantal productieve uren. Het uurtarief 2021 is € 97,10.

5.3 PROGRAMMA MILIEU – PROJECTEN & LEGES

Wat willen we bereiken?

Onder dit programma verstaan we de projecten die onze deelnemers ons laten uitvoeren en die geen onderdeel zijn van de Niet-Drentse Maat. Gedurende het jaar kunnen deelnemers nog met ons afspraken maken om projecten te laten uitvoeren. De doelstellingen kunnen per project verschillen. Ook de legestaken die wij uitvoeren voor de provincie Drenthe vallen onder dit programma.

Wat gaan we daarvoor doen?

Voor 2021 is, op de uitvoering van de BRZO-taken na, nog niet bekend welke projecten uitgevoerd worden. Op basis van realisaties van voorgaande jaren is de verwachting dat er, naast de BRZO-taken ter grootte van € 250K, tenminste € 250K budget beschikbaar is voor overige projecten. De uitvoering van projecten verloopt kostenneutraal. De verwachting bij de legesopbrengsten is dat deze € 223K bedragen. De legeskosten zijn gelijk aan € 173K.

Tabel 3: Baten en lasten uitvoering Programma Milieu - Projecten en leges

Bedragen x € 1.000	
Baten	2021 (Begroting)
Programma Milieu - projecten	500
Legesopbrengsten	223
Totale baten	723
Lasten	
Programma Milieu - projecten	500
Legeskosten	173
Totale lasten	673
Saldo baten en lasten	50

5.4 ALG. DEKKINGSMIDDELEN, OVERHEAD, VENNOOTSCHAPSBELASTING, ONVOORZIEN

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen bestedingsdoel is bepaald. Omdat wij enkel specifieke dekkingsmiddelen kennen, is deze post niet op ons van toepassing.

Overhead

Het BBV schrijft voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot. Zij maken dus niet langer aan de lastenkant onderdeel uit van beleidsprogramma's. Op deze manier wordt beoogd om meer inzicht te geven in de overheadkosten voor de organisatie als geheel. De volgende kosten worden conform het BBV voor onze dienst tot de overhead gerekend:

- Directeur
- Teamleiders (incl. Flex/Projecten)
- Secretariaat (incl. directiesecretaris)
- Adviseurs (I&A, HRM, Financiën/Controlling, Informatievoorziening)
- Ondersteunende PIOFACH-taken (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting), wanneer deze niet één op één op het primaire proces kunnen worden gekoppeld (zoals de gebruikerskosten voor LOS).

Door de overhead te centraliseren in één post, zijn de lasten voor de programmaonderdelen aanzienlijk lager dan voorheen. Op de baten heeft deze verandering geen invloed omdat (grotendeels) wordt afgerekend tegen een integraal uurtarief.

Tabel 4: Baten en lasten overhead

Bedragen x € 1.000	
	2021 (Begroting)
Baten	
Overhead	0
Totale baten	0
Lasten	
Overhead	4.064
Totale lasten	4.064
Saldo baten en lasten	-4.064

Vennootschapsbelasting (Vpb)

Het BBV schrijft voor dat de heffing vennootschapsbelasting wordt uiteengezet in een separate post. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie. Vennootschapsbelasting dient namelijk te worden afgedragen door een overheidsonderneming bij activiteiten die voor de Vpb gelden als

onderneming en waarop geen objectvrijstellingen van toepassingen zijn. Ons uitgangspunt is dat, voor de activiteiten van de RUD Drenthe die kwalificeren als onderneming, wij in principe enkel die activiteiten ondernemen waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

Onvoorzien

Het vernieuwde BBV schrijft voor dat de post 'onvoorzien' eveneens apart getoond dient te worden. We hebben een bedrag van € 125.000,- opgenomen voor onvoorzien. Het is op grond van de Financiële Verordening beleid om ons eigen vermogen tot maximaal 10% van de begroting toe te laten nemen.

Bestuurlijk is de wens geuit om de algemene reserve van verbonden partijen – dus ook van de RUD Drenthe – zo laag mogelijk te houden. Als daarvoor zou worden gekozen zou per jaar met de deelnemers naar rato worden afgerekend als er een eventueel overschot ontstaat. Indien zich tegenvallers voordoen dan zullen wij ons tot de deelnemers gaan wenden voor een verhoging van de deelnemersbijdrage.

Het is wenselijk om het weerstandsvermogen voldoende hoog te houden om onze financiële risico's te kunnen dekken en gedurende het jaar geen stagnatie te laten ontstaan in verband met extra besluitvormingsprocedures. Op ons weerstandsvermogen wordt verder ingegaan in de Paragrafen.

Tabel 5: Baten en lasten post Onvoorzien

Bedragen x € 1.000	2021 (Begroting)
Baten	
Onvoorzien	0
Totale baten	0
Lasten	
Onvoorzien	125
Totale lasten	125
Saldo baten en lasten	-125

6 PARAGRAFEN

Het BVV vereist verschillende paragrafen. Vier daarvan zijn niet van toepassing op ons en worden daarom niet uitgewerkt.

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat de RUD Drenthe geen eigen grond bezit;
- Verbonden partijen is niet van toepassing omdat de RUD Drenthe geen verbonden partijen heeft (het is zelf een verbonden partij);
- Onderhoud kapitaalgoederen is niet van toepassing omdat het kantoor waarin de RUD Drenthe gehuisvest is, wordt gehuurd en er verder geen voor deze paragraaf relevante activa zijn;
- De vennootschapsbelasting is niet van toepassing omdat het uitgangspunt van de RUD Drenthe is dat, voor de activiteiten van de RUD Drenthe die kwalificeren als onderneming, zij in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

Voorgaande betekent dat de volgende verplichte paragrafen wel zijn opgenomen:

- Paragraaf leges / lokale heffingen
- Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Paragraaf financiële kengetallen
- Paragraaf bedrijfsvoering
- Paragraaf personele ontwikkelingen

6.1 PARAGRAAF LEGES / LOKALE HEFFINGEN

Wij hebben in ons eigen beleid geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van de leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Wabo. De inning van de leges is gebaseerd op de Legesverordening van de provincie. Wij hebben met de provincie de afspraak gemaakt dat het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven bij de leges de dekking is voor de administratieve ondersteuning voor het innen van de leges. Per saldo is het innen van de leges dus een budgetneutraal project.

6.2 PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

Weerstandsvermogen

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Een buffer is daarom wenselijk. Bij het weerstandsvermogen gaat het dus om de robuustheid van de begroting. Voor de RUD Drenthe is bepaald dat de kosten, die niet uit andere inkomsten kunnen worden gedekt, ten laste van de deelnemende organisaties komen. Dat impliceert dat de financiële gevolgen van risico's, die niet binnen onze begroting kunnen worden opgevangen, uiteindelijk ten laste van de deelnemende organisaties zullen worden gebracht. Deze bepaling zou tot de opvatting kunnen leiden, dat het voor ons niet nodig is om over weerstandsvermogen te beschikken. Daartegen staan de volgende argumenten:

- De RUD Drenthe is een zelfstandige rechtspersoon met eigen bevoegdheden en verantwoordelijkheden;
- Het is onwerkbaar voor de RUD Drenthe (en voor de provincie en gemeenten) als de RUD Drenthe zich voor iedere tegenvaller tot hen moet wenden, met het verzoek om een (incidentele of structurele) verhoging van de bijdrage.

Door de deelnemers is expliciet uitgesproken dat het niet wenselijk is als iedere gemeenschappelijke regeling een groot eigen vermogen opbouwt. Daarom heeft het eerder de voorkeur om wat meer ruimte in de post onvoorzien te creëren. En dus de komende jaren geen geld op de begroting te reserveren om het eigenvermogen actief aan te vullen. Dit laat onverlet dat in de Financiële Verordening is bepaald dat het eigen vermogen vanuit eventuele positieve rekeningresultaten zal worden aangevuld tot een maximum van 10% van de begroting.

Er is in de begroting 2021, naast de meerjarig opgenomen post voor onvoorziene uitgaven van € 125.000, geen extra ruimte gecreëerd voor onvoorziene uitgaven. Wel wordt door het opstellen van een realistischer jaarprogramma de kans op extra onvoorziene uitgaven verkleind. Door de uitvoerings(-kosten) goed te monitoren en tijdig tot bijsturing van het programma over te gaan wordt getracht risico's binnen de begroting op te vangen.

Wij hebben ultimo 2019 een totaal eigen vermogen van € 173.355. Hiervan is € 15.449,- algemene reserve en € 157.906,- een bestemmingsreserve (bron: jaarstukken 2019). Daarnaast is in onderhavige begroting een post onvoorzien van € 125.000 opgenomen. Vanwege het besluit bij de begrotingswijziging 2019 om het Ontwikkelprogramma te financieren uit de aanwezige reserves is het aanwezige weerstandsvermogen gedaald met € 481.250, - ten opzichte van 2018.

Op basis van het hieronder uiteengezette actueel benodigde weerstandsvermogen van € 175.000 is de ratio tussen aanwezige en benodigde weerstandsvermogen 0,9 en wordt daarmee beoordeeld als 'matig'. De conclusie wordt in het hier onderstaande overzicht weergegeven.

Tabel 6 : De conclusie van het weerstandvermogen

<i>Aanwezige weerstandscapaciteit</i>	
Algemene Reserve 2020	27.762
Onvoorzien Begroting 2021	125.000
Totaal weerstandscapaciteit	€ 152.762

<i>Richtlijnen weerstandscapaciteit</i>	
betekenis ratio	ratio weerstandscapaciteit
uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x < 2,0
Voldoende	1,0 < x < 1,4
Matig	0,8 < x < 1,0
Onvoldoende	0,6 < x < 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

<i>factor aanwezig / benodigd weerstandsvermogen</i>	
factor:	0,9
oordeel:	Matig

Financiële risico's

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met reeds getroffen maatregelen, zoals verzekeringen.

Een aantal van onze (financiële) risico's worden in onderstaande tabel vermeld. In het model zijn risicobeoordeling en -kwantificering gehanteerd, zoals aanbevolen door het Ministerie van BZK. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging met de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen.

Tabel 7: Het risicoprofiel 2021

no	categorie	omschrijving	effect	financieel	impact	frequentie	benodigde
							weerstands-capaciteit
1	personeel	ziekte verzuim	productieverlies	€ 175.000	3	5	€ 175.000
2				€ -			€ -
3				€ -			€ -
Totaal							€ 175.000

Klasse / impact	Geschat financieel effect	Wegingsfactor
1	< € 50.000	€ 25.000
2	€ 50.001 – € 100.000	€ 75.000
3	100.001 – € 250.000	€ 175.000
4	€ 250.001 – € 1.000.000	€ 625.000
5	> € 1.000.000	€ 1.000.000

Klasse/ frequentie	Kans	Wegingsfactor
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

In de risicoberekening is geen rekening gehouden met een bestuurlijke keuze om bij eventuele noodzakelijke herprioritering in het jaarprogramma 2021 alsnog te kiezen voor het beschikbaar stellen van extra middelen. Mocht op basis van het jaarprogramma 2021 een tekort aan uren zichtbaar worden, dan vraagt dat om expliciete bestuurlijke besluitvorming om daarvoor te herprioriteren of extra middelen beschikbaar te stellen, waarvoor dan een extra deelnemersbijdrage noodzakelijk zal zijn.

1. Ziekteverzuim

Algemeen: In 2019 was het gemiddelde ziekteverzuim 8,5%. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 6% ziekteverzuim opgenomen in de begroting. Bij de berekening van de productieve uren voor het jaarprogramma 2020 zijn we uitgegaan van een ziekteverzuimpercentage van 8%. Indien het ziekteverzuim in 2021 op hetzelfde niveau uitkomt als het jaarprogramma 2020 is het in deze tabel op te nemen risico nog twee procent.

Beheersmaatregelen: In 2020 staat verzuim wederom hoog op onze agenda en het thema alsmede het protocol omtrent verzuim wordt nadrukkelijk bij onze medewerkers onder de aandacht gebracht.

Daarnaast zijn/worden de volgende maatregelen getroffen :

- De toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk is vergroot. De medewerkers kunnen nu rechtstreeks contact leggen met het bedrijfsmaatschappelijk werk, waar eerder tussenkomst van de bedrijfsarts en/of teamleider nodig was.

- Er vindt teamcoaching plaats.
- Er wordt op een actieve wijze uitvoering gegeven aan het Arbobeleid.
- Er is een directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers in plaats van de verzuimcoaching zoals die eerder werd ingezet.

Calculatie financieel: Voor de calculatie is 2% van de loonsom van het primaire proces gebruikt.

2. Nog niet op geld in te schatten relevante onzekerheden

Zoals in hoofdstuk 4 is omschreven, bestaan er nog een aantal relevante risico's die op dit moment niet op geld zijn in te schatten.

- Het is nog onduidelijk op welke wijze de gemeenten invulling gaan geven aan de bodemtaken die via de warme overdacht bodemtaken naar hen toekomen. Vooral nog wordt uitgegaan van het bestaande takenpakket en bijbehorende financiële middelen.
- De besluitvorming omtrent de Omgevingswet zal nog niet gereed zijn in het najaar van 2020. Dat betekent dat hier bij het opstellen van het jaarprogramma nog niet geheel op kan worden ingespeeld. Dit levert een onzekerheid op de uitvoering van het jaarprogramma 2021.
- Er is nog veel onduidelijk omtrent de invoering van het DSO wat een onzekerheid oplevert voor 2021.

6.3 PARAGRAAF FINANCIËLE KENGETALLEN

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal met als basis de jaarrekening 2019, begroting 2020, begrotingswijziging 2020 en begroting 2021.

	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Netto schuldquote	-2,8%	-3,9%	-0,2%	-0,2%	-0,3%	-0,3%	-0,3%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	2,9%	1,7%	0,8%	0,8%	1,1%	1,3%	1,6%
Structurele exploitatieruimte	-2,4%	0,4%	1,9%	1,9%	0,4%	0,4%	0,4%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. We hebben geen leningen waardoor de schuldpositie alleen bestaat uit kortlopende verplichtingen. Daarom hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt, stijgt het kengetal boven de 0% stijgen. Voor 2021 is het kengetal -0,2% en voldoet daarmee aan de gestelde norm.

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zicht op glad ijs bevindt, de norm voor ons is daarom minimaal 20%. Ons solvabiliteitsratio is op basis van de begroting 2020 0,8% waardoor de solvabiliteit van onze organisatie onder de norm ligt. Het kengetal valt lager uit omdat met voorschotten van de opdrachtgevers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kort lopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen. Daarnaast is het eigen vermogen na de onttrekking voor het ontwikkelprogramma geminimaliseerd.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen. De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. In de begroting 2021 is de ratio 1,9% en daarmee net voldoende.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Van de drie geldende kengetallen voor onze organisatie geeft het solvabiliteitsratio aan dat deze onder de norm ligt. Het algehele beeld van onze financiële positie is dat oplettendheid is geboden.

6.4 PARAGRAAF FINANCIERING

Beleidskaders

De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden (Wet Fido) en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. We werken volgens het Treasurystatuut dat is vastgesteld op 23 september 2013

Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen.

Geldleningen

We zullen het overgrote deel van onze werkzaamheden betalen uit de vaste voorschotbetalingen van de deelnemers. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. We hebben geen geldleningen en verwachten dat dit voor de begroting van 2021 ook niet nodig is.

Onze organisatie loopt op dit moment geen grote liquiditeitsrisico's. In de praktijk factureren wij inmiddels maandelijks of per kwartaal de projecten.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) is een kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Dit betekent voor ons dat het maximale saldo in 2021 € 1,2 mln. mag bedragen. Wij voldoen hieraan op basis van deze begroting.

Rente risiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een rente risiconorm vastgesteld. De rente risiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals de RUD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. Er is in 2021 geen sprake van herfinanciering omdat geen leningen zullen worden aangegaan.

6.5 PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING

Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personeelszaken, informatievoorziening, administratie, communicatie, sturing, coaching en planning en control.

De ontwikkelopgave in 2020 met betrekking tot de bedrijfsvoering is opgenomen in het afzonderlijk ter informatie uitgewerkte Ontwikkelprogramma. Hiermee is de basis op orde gebracht, is de professionalisering van de financiële functie tot beheersniveau gebracht en groeit ons zelflerend vermogen per jaar.

De bedrijfsvoering voor 2021 zal zich in de lijn van de hierboven geschetste richting verder ontwikkelen.

6.6 PERSONELE ONTWIKKELINGEN

Onze bezetting van de verschillende teams op 1 februari 2020 is in onderstaande tabel weergegeven.

Tabel 8 : De bezetting op 1 februari 2020

Team	Aantal personen
Directie	1
Team Flex/Projecten	2
Vergunningen (incl. teamleider)	24
Advies (incl. teamleider)	16
Toezicht en HH (incl. teamleider)	36
Juridisch (incl. teamleider)	14
Bodem (teamleider jur.)	23
Bedrijfsbureau (incl. teamleider)	23
Totaal	139

Deze 139 medewerkers vormen een bezetting van 128 fte. Voor de extra projecten wordt er ingehuurd.

Het effect van de invoering van de omgevingswet en de overige projecten binnen het OP op de formatie en bezetting in 2021 is nu nog niet goed aan te geven.

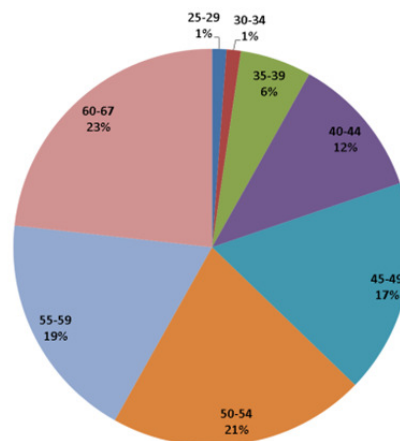
Leeftijdsopbouw

De leeftijdsverdeling wordt in het cirkeldiagram weergegeven.

De verdeling M/V binnen onze organisatie :

- 38 % vrouw
- 62% man

Figuur 3: De leeftijdsverdeling van ons personeel

7 FINANCIËLE BEGROTING

7.1 NIEUWE OPZET BEGROTING

Als onderdeel van de verbetering van onze financiële grip is vanaf de begrotingswijziging 2018 ook de opzet van de begroting verbeterd. Dit is gedaan in afstemming met de deelnemers. Ook de begroting 2021 is volgens deze nieuwe, verbeterde opzet opgesteld en heeft de volgende uitgangspunten:

- Begroting is volgens het BBV opgesteld, alle benodigde paragrafen en onderdelen zijn opgenomen (o.a. geprognosticeerde begin en eindbalans, indeling in de programma's)
- De exploitatiebegroting is verder gespecificeerd in de posten. Zo is er bijvoorbeeld onderscheid gemaakt naar personeels- en inhuurbudgetten voor het primair proces en de overhead. En is het LOS en de daarbij behorende kosten explicieter in beeld gebracht.
- Meerjarenbegroting maakt onderdeel uit van de financiële begroting.

7.2 MEERJARENRAMING OVERZICHT BATEN EN LASTEN

Overzicht baten en lasten begrotingsjaar per programma meerjarenraming

De meerjarenraming 2022 - 2024 is voor de komende jaren op basis van de geldende normen geïndexeerd.

De financiële en beleidsmatige uitgangspunten die leiden tot de begroting 2021 bestaan uit:

- de uitgangspunten van de begroting 2020;
- de in 2018, 2019 en 2020 toegekende 5% incidentele extra deelnemersbijdrage is komen te vervallen;
- Het gewogen indexcijfer door toepassing van de index loonvoet sector overheid en de prijsindex netto materiële overheidsconsumptie;
- meerjarig indicatief vastgestelde deelnemersbijdrage op basis van de Drentse Maat 2016 en de in 2018 bijgestelde inzet voor Niet-Drentse Maat-producten

De begroting 2021 zal gaandeweg het jaar 2020 worden gewijzigd op basis van de werkelijke indexcijfers, toe-en of afname productie op basis van het eind 2020 op te stellen realistische jaarprogramma 2021, als er een concrete begroting is voor de projecten 2021, concretisering van het investeringsbudget en als er zich onvoorziene zaken voor doen.

In ieder geval dient sprake te zijn van een gelijkblijvend takenpakket of een gelijkblijvend uitvoeringsniveau. Wijziging in omvang, intensiteit of kwaliteit van de werkzaamheden leidt tot begrotingseffect of herprioritering van taken. Ook zijn in deze begroting 2021 een aantal risico's benoemd die mogelijk substantiële begrotingseffecten meebrengen.

Tabel 9 : Overzicht van de meerjarenraming

Bedragen x €1000	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Programma Milieu regulier	13.400	13.910	13.578	13.958	14.293	14.607	14.929
Programma Milieu projecten & leges	981	473	723	723	735,5	747	759
Programma Organisatieontwikkeling	407	685	685	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overhead	-	-	-	-	-	-	-
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	0	0	0	0	0	0	0
Baten Totaal	14.789	15.069	14.986	14.681	15.028	15.354	15.688
Programma Milieu regulier	9.398	9.620	9.455	9.810	10.050	10.277	10.509
Programma Milieu projecten & leges	935	423	673	673	686	697	709
Programma Organisatieontwikkeling	1.005	685	843	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Overhead	4.074	4.204	4.035	4.064	4.153	4.247	4.333
Algemene dekkingsmiddelen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Heffing VPB	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Bedrag onvoorzien	0	125	125	125	125	125	125
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-
Lasten Totaal	15.413	15.058	15.132	14.672	15.014	15.347	15.676
Saldo van baten en lasten	-624	10	-146	8	14	7	12
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-624	10	-146	8	14	7	12
Toevoeging reserves	0	10	12	8	14	7	12
Onttrekking reserves Ontwikkelprogramma	598		158				
Onttrekking reserves	26	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0

7.3 ONZE EXPLOITATIEBEGROTING

Tabel 10: De exploitatiebegroting

Bedragen x €1000	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Totale baten	14.789	15.069	14.986	14.681	15.028	15.354	15.688
Deelnemersbijdragen	13.807	14.596	14.263	13.958	14.293	14.607	14.929
<i>Reguliere deelnemersbijdrage</i>	13.144	13.710	13.578	13.958	14.293	14.607	14.929
<i>Correctie Niet -Drentse Maat</i>	0	200	0	0	0	0	0
<i>Incidentele deelnemersbijdrage</i>	664	0	0	-	-	-	-
<i>Projectbaten Ontwikkelprogramma</i>	0	685	685	-	-	-	-
Legesopbrengsten	174	223	223	223	223	223	223
Projectbaten	807	250	500	500	512,5	524	536
Overige baten	-	-	-	-	-	-	-
Totale lasten	15.413	15.058	15.132	14.672	15.014	15.347	15.676
Personeelslasten	10.927	10.977	10.995	11.448	11.733	12.004	12.279
<i>Loonsom primair proces</i>	7.455	7.740	8.475	8.721	8.939	9.145	9.355
<i>Loonsom overhead</i>	1.568	1.766	1.808	1.861	1.907	1.951	1.996
<i>Doorbelasting en frictiekosten</i>	-1.461	-	-1.132	-500	-513	-524	-536
<i>Inhuur primair proces</i>	2.106	645	915	410	420	430	440
<i>Inhuur overhead</i>	559	97	209	214	220	225	230
<i>Reiskosten</i>	285	321	310	319	326	333	340
<i>Opleidingen</i>	170	204	206	212	217	222	227
<i>Algemene kosten</i>	245	204	206	212	217	222	227
Bedrijfsvoeringskosten	2.295	2.698	2.345	2.276	2.320	2.371	2.413
<i>Materieel (Toolbox)</i>	23	32	30	30	31	31	32
<i>Packagedeal gemeente Emmen en provincie Drenthe</i>	1.588	1.869	1.637	1.550	1.577	1.612	1.637
<i>Huur zaakstelsel/licentie LOS</i>	152	163	157	161	165	168	172
<i>Overige licentie- en ICT-kosten</i>	291	240	260	267	274	280	286
<i>Overige bedrijfsvoeringskosten</i>	241	393	261	268	274	280	286
Legeskosten	128	173	173	173	173	173	173
Projectkosten Zaakstelsel/Ontwikkeling I&A	250	150	150	150	150	150	150
Projectkosten	807	250	500	500	513	524	536
Projectkosten Ontwikkelprogramma	1005	685	843	0	0	0	0
Onvoorzien	0	125	125	125	125	125	125
Incidentele lasten	-	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	-624	10	-146	8	14	7	12
Toevoeging en onttrekking reserves							
Toevoeging reserves	-	10	12	8	14	7	12
Onttrekking reserves Ontwikkelprogramma	598		158				
Onttrekking reserves exploitatie	26	-	-	-	-	-	-
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	0	0	0	0	0	0	0

Indexatie

De posten in de exploitatiebegroting voor het jaar 2021 en de meerjarenraming (2021-2024) zijn geïndexeerd op basis van prognoses uit de Macro-Economische Verkenning 2019 van het CPB, conform Kaderbrief 2020. De indexcijfers voor het jaar 2024 zijn nog niet uitgewerkt in de Macro-Economische Verkenning 2019. Daarom zijn de posten in 2024 met dezelfde hoogte geïndexeerd als 2023 (2,2%).

Hieronder worden de belangrijkste posten waarin afwijkingen in de begroting 2021 plaatsvinden ten opzichte van de begroting 2020 nader toegelicht.

Baten

Incidentele deelnemersbijdrage van 5% vervalt

De in 2018, 2019 en 2020 toegekende 5% incidentele extra deelnemersbijdrage is komen te vervallen. Voor het begrotingsjaar 2020 was deze 5% direct gekoppeld aan de uitvoering van het ontwikkelprogramma en maakte geen deel uit van de reguliere exploitatiebegroting.

Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe met circa € 470K. Dit wordt voor het grootste gedeelte verklaard door de stijging van de loonvoet en het in eigen beheer uitvoeren van werkzaamheden die eerder onder de Packagedeal vielen. Mede aan de hand van de strategische personeelsplanning kan de onderverdeling tussen vast en flexibel personeel of de formatieverdeling tussen primair proces en overhead in de loop van de jaren wijzigen.

Bedrijfsvoeringskosten

De bedrijfsvoeringskosten zijn geïndexeerd, maar nemen af als gevolg van het in eigen beheer uitvoeren van werkzaamheden die eerder onder de Packagedeal vielen.

Project Zaaksysteem

De audit op het zaaksysteem LOS heeft de noodzaak duidelijk gemaakt om te komen tot een herimplementatie van het zaaksysteem. In 2018 en 2019 is een forse investering gedaan en hebben we een aanzienlijk aantal uren ingezet. Vanaf de begroting 2020 is er een structureel bedrag van € 150k begroot ten behoeve van het op orde houden van de processen en inrichting van het systeem. De licentie van de bestaande systemen LOS lopen af in het jaar 2023. Voor de jaren 2020, 2021 en 2022 is geld gereserveerd voor de voorbereiding van een aanbestedingstraject en de verdere ontwikkeling van I&A.

Onvoorzien

De post 'onvoorzien' wordt ten opzichte van voorgaande begrotingen niet verhoogd en blijft met € 125K gelijk aan de begroting 2020. Wij hebben, door geen verhoging door te voeren in de post onvoorzien, geen additionele ruimte om eventuele tegenvallers op te vangen. Zie ook de opmerkingen daarover bij de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Overzicht van geraamde incidentele baten en lasten

Het BBV schrijft voor dat een overzicht van de geraamde incidentele baten en lasten per programma moeten worden opgenomen. Door het wegvallen van de 5% incidentele deelnemersbijdrage zijn er geen incidentele baten en lasten in de begroting opgenomen.

Overzicht van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves

Momenteel is er bij ons geen sprake van beoogde structurele toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Wel wordt het algemene uitgangspunt van de Financiële Verordening toegepast, waarbij positieve rekeningresultaten worden toegevoegd aan de reserve totdat de reserve op het maximale niveau van 10% van de begroting komt.

7.4 UITEENZETTING VAN DE FINANCIËLE POSITIE EN MEERJARENRAMING

Artikel 20 van het BBV schrijft voor dat in de begroting een uiteenzetting van de financiële positie, voorzien van toelichting, dient te worden opgenomen. Tevens dient dit ook in meerjarig perspectief te gebeuren. In onderhavige paragraaf volgt deze uiteenzetting.

Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Onderstaand wordt de (geprognosticeerde) begin- en eindbalans weergegeven voor het begrotingsjaar. Tevens wordt de meerjarenraming uiteengezet. Het verschil in toevoeging aan de bestemmingsreserve en het resultaat voor toevoeging aan de bestemmingsreserve wordt aan de algemene reserve toegevoegd.

Activa

Bedragen x € 1.000	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Vaste Activa							
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
materiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-	-
	0	0	0	0	0	0	0

Vlottende activa							
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	5.745	4.041	4.043	4.050	4.064	4.072	4.084
Te vorderen op openbare lichamen	883	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152	1.152
Uitzettingen in 's Rijks schatkist met een typische looptijd korter dan één jaar	4.793	2.854	2.856	2.863	2.877	2.885	2.897
Overige vorderingen	70	35	35	35	35	35	35
Liquide middelen	75	250	250	250	250	250	250
Banksaldi	75	250	250	250	250	250	250
Overlopende activa	64	89	89	89	89	89	89
Vooruitbetaalde kosten	64	89	89	89	89	89	89
Totaal vlottende activa	5.885	4.380	4.382	4.389	4.403	4.411	4.423

Totaal activa	5.885	4.380	4.382	4.389	4.403	4.411	4.423
----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

Passiva

Bedragen x € 1.000	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Vaste passiva							
Eigen Vermogen	173	73	28	36	50	58	70
Algemene reserve	41	62	15	28	36	50	58
Bestemmingsreserve	158	0	0	0	0	0	0
Resultaat vóór bestemming	-26	10	12	8	14	7	12
Voorzieningen	240	0	160	0	0	0	0
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	0	0	0	0	0	0	0
Totaal vaste passiva	413	73	188	36	50	58	70

Vlottende passiva							
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.434	2.575	2.473	2.575	2.575	2.575	2.575
Overlopende passiva	3.038	1.733	1.722	1.778	1.778	1.778	1.778
Totaal vlottende passiva	5.472	4.308	4.195	4.353	4.353	4.353	4.353

Totaal passiva	5.885	4.381	4.383	4.389	4.403	4.411	4.423
-----------------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------	--------------

EMU-saldo

In onderstaand overzicht is het EMU-saldo opgenomen voor het begrotingsjaar, voorgaande jaren en is eveneens de meerjarenraming uiteengezet

Bedragen x € 1.000	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	-26	10	12	8	14	7	12
2. Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
3. Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie minus de vrijval van de voorziening ten bate van de exploitatie	0	0	0	0	0	0	0
4. Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	0	0	0	0	0	0	0
5. Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overige, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4	0	0	0	0	0	0	0
6. Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voor zover niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
7. Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)	0	0	0	0	0	0	0
8. Baten bouwgrondexploitatie: Baten voor zover transacties niet op exploitatie verantwoord	0	0	0	0	0	0	0
9. Lasten op balanspost Voorzieningen voor zover deze transacties met derden betreffen	0	0	0	0	0	0	0
10. Lasten i.v.m. transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	0	0	0	0	0	0	0
11. Boekwinst bij verkoop effecten	0	0	0	0	0	0	0
Berekend EMU -saldo	-26	10	12	8	14	7	12

Tabel 11: Overzicht van het EMU-saldo

De jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De begroting dient de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van gelijke volume weergeven. Wij kennen momenteel geen dergelijke verplichtingen

Investerings

Investerings met een economisch nut

Wij hebben momenteel geen investeringen met een economisch nut.

Investerings in de openbare ruimte met maatschappelijk nut

Wij kennen geen investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

De financiering

Het BBV schrijft voor dat tevens aandacht dient te worden geschonken aan de financiering bij de uiteenzetting van de financiële positie. De financiering is nader uitgewerkt in paragraaf 6.2.

Verloop van de reserves en voorzieningen, inclusief meerjarenraming

Net zoals de meerjarenraming van de geprognosticeerd begin- en eindbalans en de meerjarenraming, is de meerjarenraming van de reserves uitgedrukt in prijzen 2021.

Reserves

De algemene reserve neemt in 2021 toe met het verwachte resultaat van € 8K. De bestemmingsreserve is eind 2020 volledig uitgenut.

Tabel 12: Overzicht van de reserves

Bedragen x € 1.000							
	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Algemene reserve							
Saldo per 1-1	522	62	16	28	36	51	58
Bij: Resultaat		10	12	8	14	7	12
Af: Resultaat	26	0	0	0	0	0	0
Af: Financiering ontwikkelprogramma	481	0	0	0	0	0	0
Saldo per 31 - 12	16	72	28	36	51	58	70
Bestemmingsreserve doorontwikkeling organisatie							
Saldo per 1-1	275	0	158	0	0	0	0
Bij:		0	0	0	0	0	0
Af: Financiering ontwikkelprogramma	117	0	158	0	0	0	0
Saldo per 31 - 12	158	0	0	0	0	0	0
Totaal van de reserves	174	72	28	36	51	58	70

Voorzieningen

Wij hebben bij de jaarrekening 2017 een voorziening gevormd voor personeelskosten. Ieder jaar wordt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld wat de hoogte van deze voorziening moet zijn. In de (meerjaren-)begroting wordt deze post niet structureel meegenomen..

Tabel 13: Overzicht van de voorzieningen

	2019 (Jaarrekening)	2020 (Begroting)	2020 (Begrotings- wijziging)	2021 (Begroting)	2022 (Begroting)	2023 (Begroting)	2024 (Begroting)
Voorziening personeelskosten							
Saldo per 1-1	160	0	240	160	0	0	0
Bij:	149	0	0	0	0	0	0
Af:	70	0	80	160	0	0	0
Saldo per 31 - 12	240	0	160	0	0	0	0

BIJLAGE A – INDEXERING

Index	Indexering 2020	Indexering 2021	Indexering 2022
Loonvoet sector overheid	3,5%	3,0%	3,6%
Prijs netto materiële overheidsconsumptie	1,5%	1,4%	1,5%
Gewogen index (90% loonvoet/10% materiële overheidsconsumptie)	3,3%	2,8%	3,4%

Geprognosticeerde indexcijfers voor het jaar 2023 zijn nog niet beschikbaar in de Macro-economische verkenning 2019. Daarom zijn de posten in 2023 geïndexeerd op het niveau van 2022 (3,4%)

Bron: Macro-economische verkenning 2019 (CPB)

BIJLAGE B - DEELNEMERSBIJDAGEN

Begroting 2021

De indexering ten opzichte van de begroting 2020 bedraagt 2,8%

Deelnemersbijdrage regulier	€	13.957.735
Incidentele verhoging (5%) ten behoeve van Ontwikkelprogramma	€	-
Correctie niet Drentse Maat	€	-
Totale deelnemersbijdrage	€	13.957.735

Deelnemer	Verhouding na begrotingswijziging 2020	Deelnemersbijdrage 2021
Aa en Hunze	3,1%	€ 436.846
Assen	6,1%	€ 851.254
Borger-Odoorn	3,2%	€ 453.415
Coevorden	5,8%	€ 803.232
Emmen	23,2%	€ 3.241.112
Hoogeveen	7,6%	€ 1.057.957
Meppel	5,2%	€ 732.773
Midden-Drenthe	7,7%	€ 1.077.673
Noordenveld	3,6%	€ 507.305
Tynaarlo	3,3%	€ 465.029
Westerveld	3,7%	€ 510.750
De Wolden	5,6%	€ 777.976
Provincie Drenthe	21,8%	€ 3.042.414
Totaal	100%	€ 13.957.735